

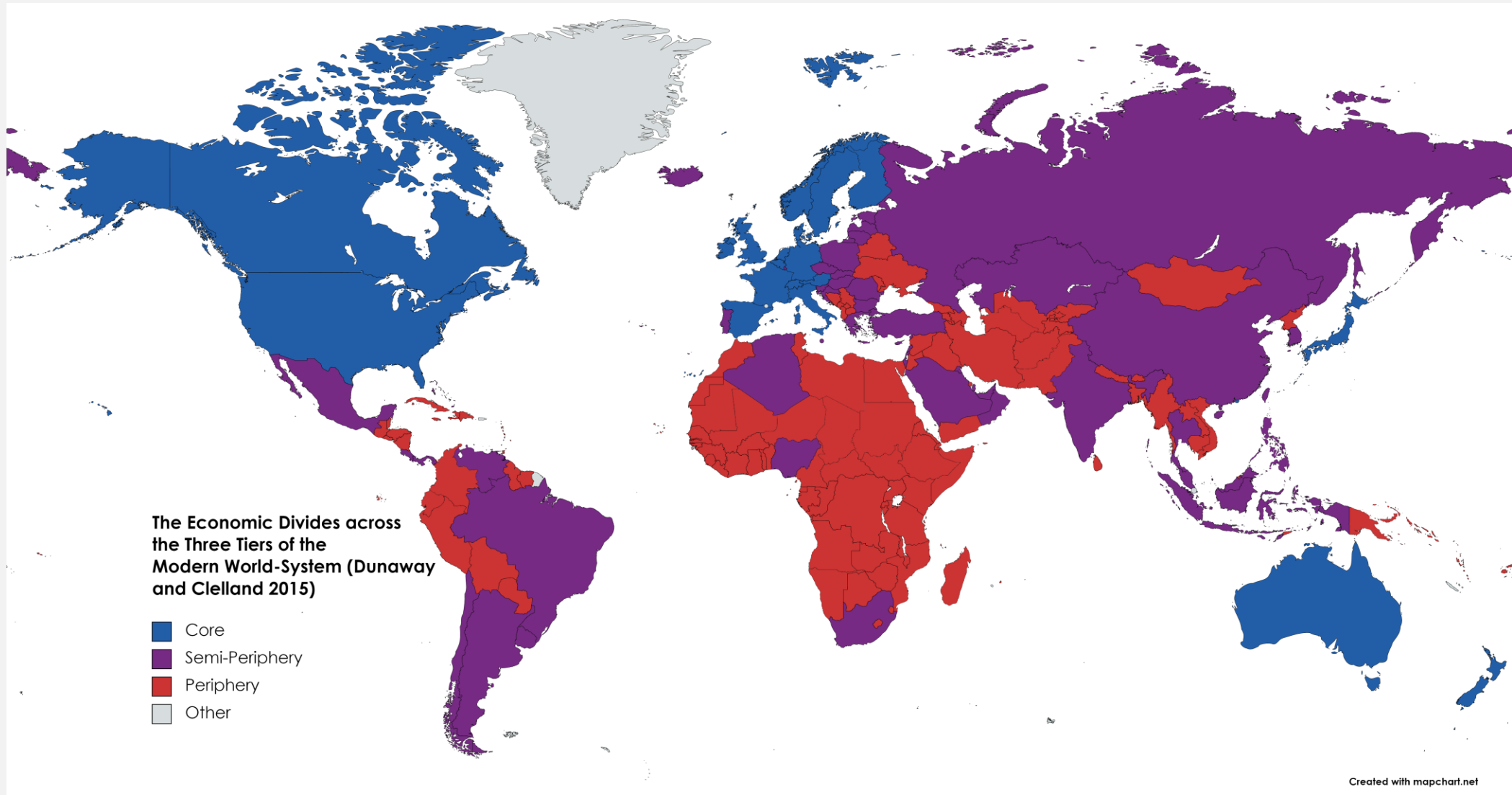
PERIFÉRNE REGIÓNŮ

Kristína Ďuratná

ČO SI PREDSTAVÍTE POD POJOMOM PERIFÉRNY
REGIÓN?

ČO JE PERIFÉERNY REGIÓN?

- Oblasti, kt. sú v rôznych pohľadoch menej **pokročilé** a nedisponujú priaznivými **možnosťami interakcie** s rozvojovými centrami
- 70. roky – *World systems theory* (I. Wallerstein) – rozdelenie aktivít svetovej ekonomiky do regiónov:
 - jadra
 - semiperiférie
 - periférie

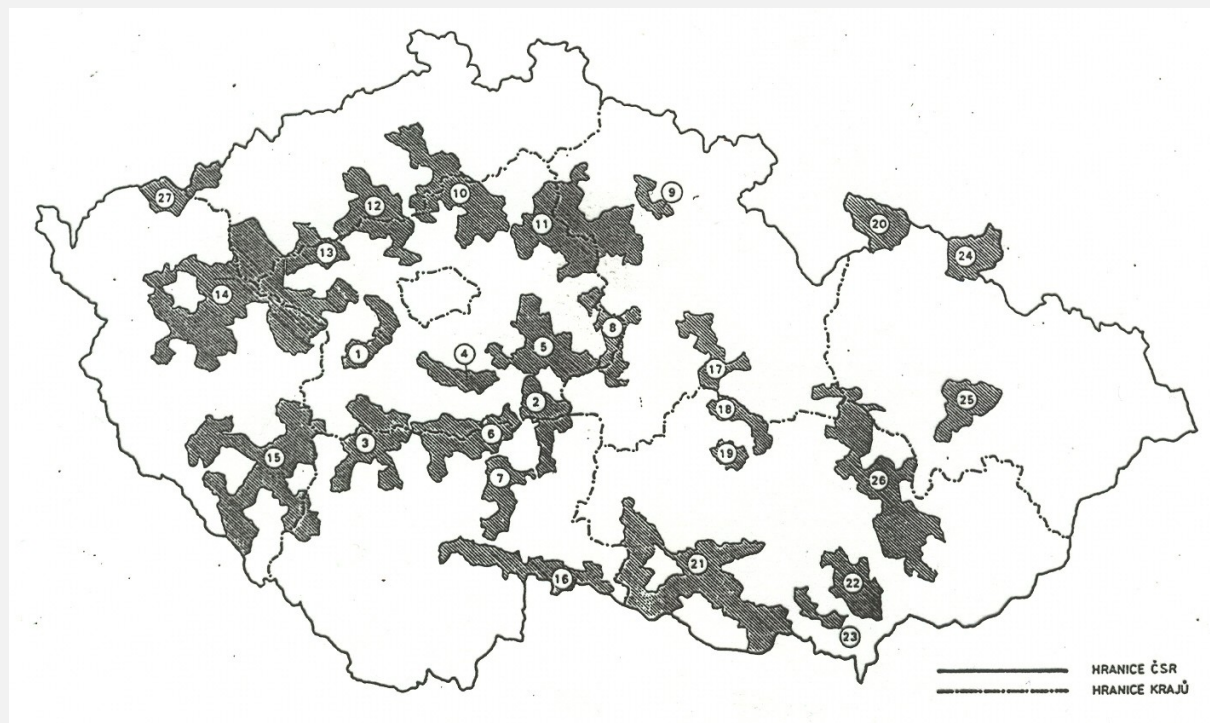

VÝVOJ PRIESTOROVEJ POLARIZÁCIE V ČR

- všeobecné trendy
 - industrializácia (utváranie priemyslových oblastí, vývoj železničnej siete...)
 - urbanizácia - koncentrácia obyvateľstva do miest
 - „prirodzené“ vývojové zákonitosti - vplyv prírodných podmienok
- špecifické rysy
 - vývoj štátneho územia – hranice, pohraničie, odsun Nemcov, nedostatočné dosídlenie, redukcia sídelnej štruktúry
 - vývoj administratívneho usporiadania štátu
 - nivelizácia regionálnych rozdielov v období socialistického režimu – narúša prirodzenú a žiadúcu polarizáciu priestoru

GEOGRAFICKÝ VÝSKUM PERIFÉRNOSTI V ČR

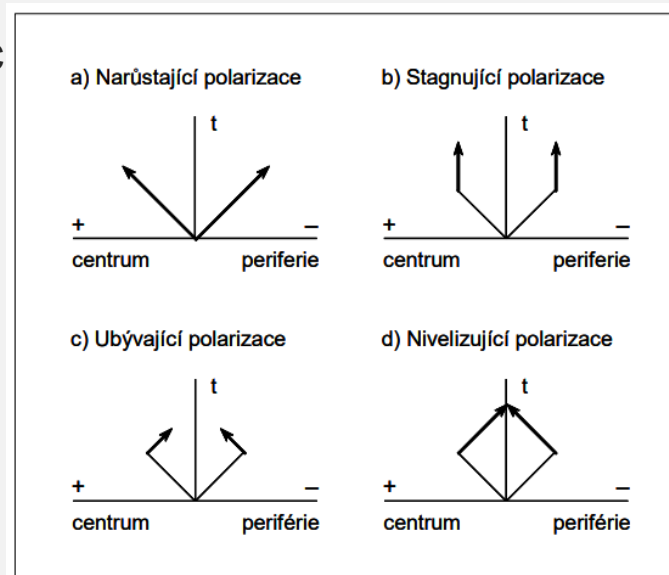
- Musil (1988): vymedzuje periferné územie ako oblasti vyžadujúce zvláštnu ekonomickú a sociálnu starostlivosť
- zhuková analýza (úbytok obyvateľov, podiel osôb v staršom veku, úbytok ekonomicky aktívnych, rozsah bytovej výstavby, podiel osôb SŠ/VŠ vzdelaných, podiel neobývaných bytov, vysoký podiel pracujúcich v poľnohospodárstve, slabšie vybavenie domácností, nižšia úroveň občianskej vybavenosti)

Vnútorne periférie ČSR

GEOGRAFICKÝ VÝSKUM PERIFÉRNOSTI V ČR

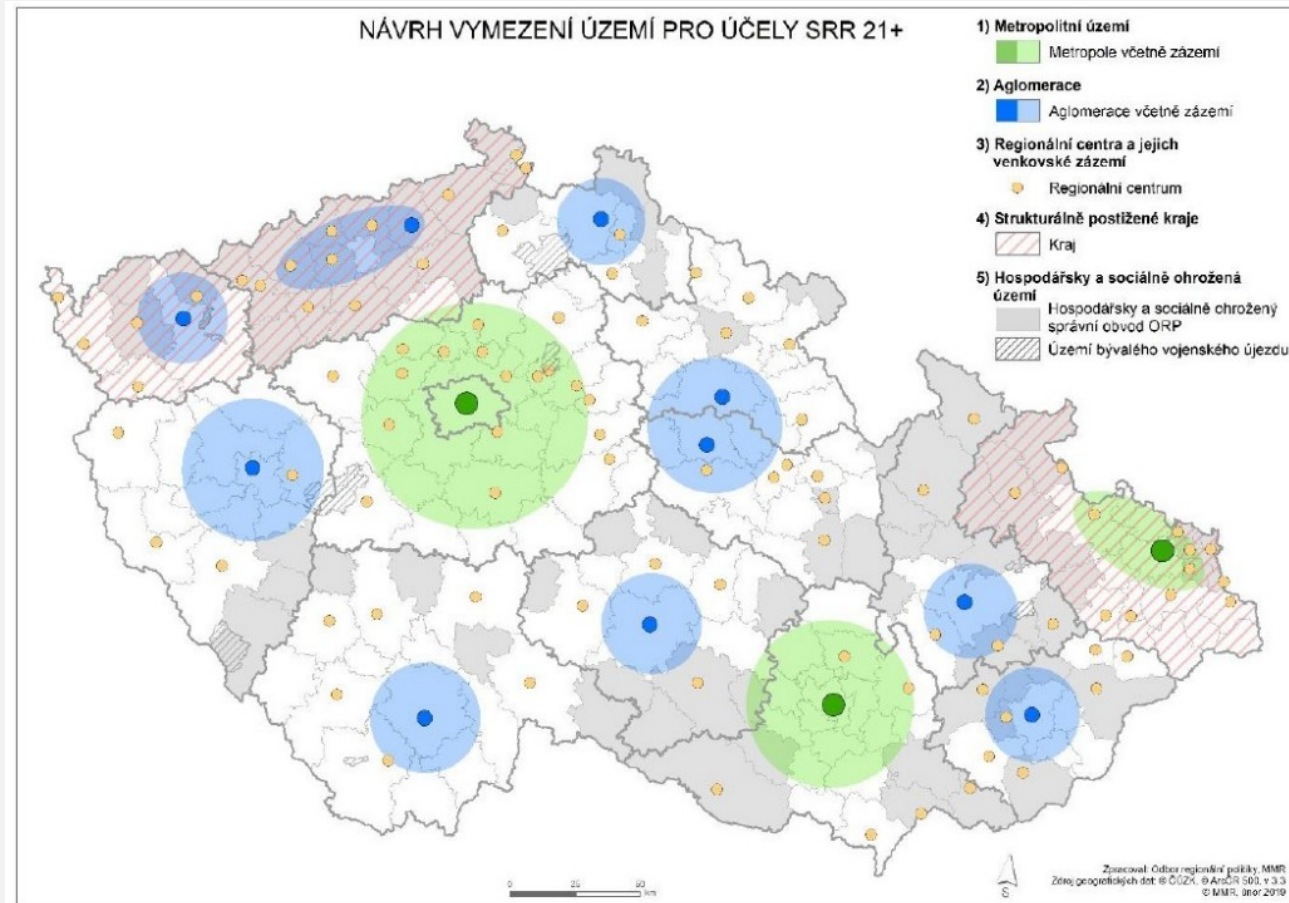
- Červenka (1989) – „necentrálne“, zaostávajúce regióny
 - Hodnotenie sociálnej štruktúry regiónov, úroveň bývania, vybavenie domácnosti
- Strmiska (1999) – periférne regióny ako opak centra; tri základné znaky:
 - Vzdialenosť, odlišnosť, závislosť na centre
- Havlíček a Chromý (2001): vzťah centrum-periféria v čase; štyri možné vývojové typy
- Müller a Musil (2008): 17 indikátorov, identifikácia vnútorných periférií

UPLATNENIE PERIFÉERNÝCH REGIÓNOV?

- Vplyv regionálnej politiky EU
- Kategórie regiónov podľa výšky HDP/ob. vzhľadom k HDP/ ob. celej EU
 - Miera spolufinancovania projektov
- Vplyv národnej politiky regionálneho rozvoja: Vymedzenie typových regiónov v ČR s koncentrovanou podporou (finančnou/infraštruktúrnou, PZI,...)
 - Hospodársky a sociálne ohrozené územia
 - Štrukturálne postihnuté regióny
- Aktivizácia vnútorného potenciálu
 - Príklady, kedy sa periférna oblasť vyvíja pozitívnym smerom napriek odľahlosti od jadrového územia?
- Kampaň :) (<https://www.starostove-nezavisli.cz/regiony/plzensky-kraj/kvalita-zivota-i-v-perifernich-plzenskeho-kraje>)

STRATÉGIA REGIONÁLNEHO ROZVOJA 2021+

SEMESTRÁLNA PRÁCA

- Kategórie indikátorov vychádzajú z výskumu Halása (2008):
<http://cenars.upol.cz/wp-content/uploads/2013/01/Halas-SC.pdf>
- (nepracujete so všetkými údajmi, nakoľko vybrané dáta už sú zastaralé – SLDB 2011)
- Metodické poznámky:
- údaje o obciach musia byť vzťahnuté k **rovnakému časovému okamžiku** (tzn. pokiaľ pracujete s počtom obyvateľov k 31.12. 2019, údaje o nezamestnanosti budú tiež k 31.12. 2019)
- Vzdialenosť – berte najkratšiu **cestnú** vzdialenosť z obce do vybraných miest prislúchajúceho okresu/kraja
- Mestá za hranicou okresu brať do úvahy nemusíte – jedná sa o analýzu periférnosti vášho okresu. Pokiaľ však na prvý pohľad vidíte, že obce majú bližšie k inému mestu, náležite to okomentujte. Môžete sa zamyslieť nad zmysluplnosťou/funkčnosťou hraníc vymedzeného okresu a príslušnosti obcí v ňom.

ZADANIE CVIČENIA

- Prečítajte si text v študijných materiáloch: Kučera (2011): Rozmanité cesty regionálnej geografie. Do IS odovzdajte stručné zhrnutie textu, prípadne myšlienky, ktoré vás zaujali (rozsah 0,5 - 1 A4), na nasledujúcom seminári o ňom budeme diskutovať.
- Termín odovzdania: 17.4. 23:59